ტალღა

თფილისი

სამშაბათი, 5 (18) დეკემბერი.

1906

ყოველ-დღიური გაზეთი

ცალკე ნომერი 5 კაპ.

№ 40 ყოველ-დღიური გაზეთი. № 40

30 იანვრიდან ქ. თფილისში გამოდის ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

„ტ ა ლ ღ ა“

ხელის-მოწერა მიიღება **redakciis კანტორაში**—მიხაილოვის ქუჩაზე სახლი № 65, სადაც „შორაბი“ სტამბაა. დილის 10—2 საათ., საღამოს 5—7 საათ. კვირა-უქმე დღეებში კი 10—12 საათამდე და წოკინის მაღალია „ოპრაზოვანი“-ზე მიბ. ქუჩაზე.

გაზეთის ფასი: ერთი თვით—ქალაქში 70 კ., პროვინციაში—80 კ.
15 ნოემბრიდან წლის დამლევამდე 1 მანეთი. ქალაქ გარეთ 1 მ. 30 კ.

დაუბეჭდავი წერილების და სხვა სარედაქციო საქმეების შესახებ მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე, დილის 11—1 საათამდე, საღამოს 6—7 საათ., კვირა-უქმეობით 11—12 საათ.

განცხადების დებეგდეა პირველ გვერდზე სტრიქონი პეტიტით ღირს 15 კ., მეორეზე გვერდზე სტრიქონი 10 კაპ.

ფოსტის ადრესი: **Тифлисъ, редакція „ТАЛГА“.**

„ტალღის“ რედაქცია სთხოვს საზოგადოებათ და დაწესებულებებს აგზავნონ ხელმე რედაქციაში შუნდეები თავიანთ სხდომებზე და კრებებზე დასასწრეფლათ.

6 დეკემბერს, 1906 წელს, მაკეთებთის ახალ ეკლესიაში დანიშნულია წლის წრეფა პანაშვიდი და ძეგლის კუთხეზეა ადგილში ვირაგულთან მოკლულ სტუდენტის

ექვთიმე (სარიტონ) მაქსიმეს ძის მუჯირისა,

რასაც ითხოვენ ნათესავთ, ნაცნობთ და განსვენებულის ამხანაგთ დედა, ძმა, რძალი, დანი, სიძენი და დისშვილნი.

ხელ-ახლა გადადგილი იქნება წირვა და პანაშვიდი დასაფლავების წლის თავზე 28 დეკემბერს, იმავე ეკლესიაში.

ჩვენი აგენტების საყურადღებოთ.

რედაქცია სთხოვს ყველა აგენტებს, რომ რაც შეიძლება ჩქარა გაისწორონ ანგარიშები. წინადადგენ შემთხვევაში, თანახმათ [illegible] ნება 5 დეკემბრიდან.

სამეურნალო

სპეციალისტ სამხედრო მედიცინა ბარონ მოსიანალი ამბულატორია

დიდ-ბაზრის ქუჩა სახლი № 5.
ფასი ინვალიდთან 50 კაპ.
ტელეფონი № 481.

ავადმყოფთა მიღება 11-დან 5 საათამდე.

მძ. ტ. ე. ბუდნიკოვ—შინაგანი სნეულებანი. ხეთშაბათს და კვირას 3—4 ს.

მძ. ფ. ვ. ბუდნოვსკი—ქირურგ. სნეულებ. ორშაბ. და პარასკევობით 2—3 ს.

მძ. ბ. ი. ეანდმანი—ყურის, ყელის და ცხვირის. ოთხშ., პარასკ. და კვირაობით 2—3 ს.

მძ. ვ. ბ. ვნუკოვი—ყურის, ყელის და ცხვირის. ორშაბ., ხუთშაბ., შაბათს და კვირას 2—3 ს.

მძ. ნ. ბ. ბაბაიოვი—ყურის, ყელისა და ცხვირის. ორშაბ., სამშაბ. და შაბათს 1—2 ს. ხუთშაბათს და კვირას 12—1 ს.

მძ. ბ. ბ. ბოგუსლავი—შინაგანი წამლობა შთაგონებით; ყოველ დღე 4—5 ს.

მძ. ა. ნ. თეთიანი—კანისა და ვენერ. ყოველ დღე 1—2 ს.

მძ. ბ. ი. ინაკევი—შინაგანი, ყოველ დღე 1—2 პარასკევობით 3—4 ს.

მძ. ა. ბ. ბოსნა.—შინაგანი, ბავშვების, სამშაბათს, ხუთშ., შაბათს 4—5 ს.

მძ. ა. ტ. ბოგუსლავი—სანაბეშო, ოთხშაბ., შაბათს 11—12, პარასკ. 1—2 ს.

მძ. ნ. ნ. ნუროვი—თვალისა, ორშაბ., სამშაბათს, ოთხშაბ., შაბათს 11—12.

მძ. ა. ა. ნოვიცკი—ქალისა და ბავშვისა, ოთხშაბ. და კვირას 12—1, პარასკ., 1—2.

მძ. ზ. ზ. ნიეზოლოგა—ცხილისა, ყოველ დღე 11—5.

მძ. ა. ბ. პეტერსონი

მძ. ა. ბ. ბუდნოვსკი ელექტრული ანალიზი.

მძ. ნ. ბ. ოლნოგორ—სავეშრო გიმნასტიკა, მასაჟი, ელექტროთერაპია 4—6 ს.

კონსულტაცია, მასაჟი, ყველაფერ აკრა, ოპერაცია, ანალიზი, ბინაზე, ძიძების და მოსამსახურეთა გასინჯვა შეთანხმებით.

ცხილის ექიმი ივ. ასალიშვილი

ოფლს ავადმყოფებს: დილის 9—2 და საღამოს 5—7. კვირა-უქმით 10—12. ნიკოლოზის ქ. № 14.

ყარაბ., 10 ამა დეკემბერს

თფილისის სოციალ-ეკონომიურ ბანკის **სადგომში** დანიშნულია

ფლიერი კრება

ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოებისა.

განსახილველი საკუთარ: 1. 1904 და 1905 წლების ანგარიშები. 2. სარეფორმო კომისია. 3. ბიბლიოთეკა. 3. საზოგადოების წესდების ზოგიერთი მუხლების შეცვლა. 4. არჩევა საზოგადოების ახალი წევრებისა. კრება დაიწყება დილის 11 საათზე.

ალბ. **ერასტა კალანდაძის** (ასოთ-ამწყ.) მშობლები და ნათესავები ულრმეს მადლობას უძღვნიან ყველა იმათ, ვინც თანაგრძნობა გამოუცხადა ფიტავი სეა ულოროთ დაკარგულ ერასტის ხსოვნას.

ძ ფ ო ტ ი

ახლად კალებული **ტუალეტულობის** ბაზრები

ძ ვ ა თ ა ა ბ ო ლ ე ვ თ ა.

ისყიდება საზღვარგარეთიდან მოტანილი

საუკეთესო შიგნეული

ოქვე ამოგვეს ფუსეთის და სპარსეთის კინოქმეფდი ტუალეტობის, კეკეკის ნაბეები და სხვა. ეკრეფეს ეოგვლინი ოქროული და ვერცხლოვანი.

ეაკარიოვის ადგილების შესახებ შემდგარი კომისია აუწყებს ყველა იმ ამხანაგებს, რომელთაც კენჭის ყრით შეხვდათ ადგილები, 15 დეკემბრამდე შემოიტანონ პირველი ხარისხის მიწებიან 20 მან., მეორე ხარისხის—15 მან., მესამეს—10 მან. და მეოთხეს—5 მან. ვინც დროზე არ შემოიტანს, მიწას სხვას გადასცემენ.

თფილისის ქალაქის გამგეობა

საყოველთაოთ აცნობდეს, რომ მომავალ ოთხი წლის **1906—1910** თფილისის ქალაქის საბჭოს არჩევნები **1907** წლის აპრილში მოხდება სამ საარჩევნო ნაწილში, რომელთაგან პირველში შედის 1, 2, 3 და 4 სახლო�იკო ნაწილები; მეორეში—5, 6 და 7 და მესამეში—8, 9 და 10 სახლიკოინ ნაწილებ. ქალაქის გამგეობა უკვე შეუდგა საარჩევნო სიების შედგენას, რომელშიც შედის ყველა სახლის პატრონი და ვისაც 1500 მ. ღირებული და მეტი უძრავი ქონება აქვთ და ყველა ეკანონი და მრეწველები, რომელთაც პირველ რიგის მოწმობები აქვთ აღებული. 1907 წლის თებერვლის დამლეგს უკანასკნელთან გამოაქვეყნებენ საარჩევნო სიებს, სადაც შეტანილი იქნებიან ყველი ზემოაღნიშნული ეკანონი და მრეწველნი, რომელზედაც ნაღდიმეკენი არ ირიცხებიან, აცნობებს რა ამას ქალაქის გამგეობა იმ აზრით, რომ **ამჩრეველთა** უმეტესობამ მიიღოს მონაწილეობა, აუწყებს ბბ. სახლის პატრონებს, დროზე გადაიხადონ მათზე დარჩენილი ნედლიმეკები.

3—1

მთავარობის პროექტი რკინის გზაზე მოგზაურთა და ტვირთების შესახებ.

თვითმპყრობელობის მთავრობა ერთი მხრით სენატის განმარტებების საშუალებით და სხვა ითასეგარი რეპრესიების დახმარებით (დელოს მეელი განმაოგეისუფლებელი მოძრაობის შედეგი გაეაკრწყლოს და რუსეთის ცხოვრება ისევ ოვითმპყრობელობის ფარგლებში მოაქციოს, მეორე მხრით სხვადასხვა ვითომდა რეფორმებით ზოგიერთ უმაყო ფალო ელემენტებს თვალზე ხელი (ფარ ოს, დროებით დაამშვიდოს და როცა საფრთხე გაივლის, კვლავ მშრალზე დატოვოს. განსაკუთრებით გულმოდგინეობას იჩენს მთავრობა ისეთ რეფორმების საქმეში, რომელნიც შეეხებიან მშრომელი ხალხის მგზავრობას. არც ერთ დაწესებულებაში, არც წარმომეს დარგში ექსპლუატაცია არ შეეინვარებს ისე, როგორც იმ წარმოებებში და დაწესებულებებში, რომელიც იმყოფება ხაზინის ხელში. რკინის გზების დაბალი მოსამსახურეები, ფოსტა-ტელეგრაფის წვრილი ჩინოვნიკობა, სახაზინო მთა-მადნების მუშები, ყოველ სახლვარ გადასული ექსპლოატაციის უღელში ყრილან გაბმული. მართალია მთავრობა იძულებული შეეტანა ძალისთვის დაეთმო, მაგრამ ბრძოლის ერთი უძლიერესი იარაღთაგანი—პროფესიონალური კავშირების ორგანიზაცია საზოგადოთ და სახელმწიფო დაწესებულებებში კერძოთ მთავრობის მეცადინეობის გამო მიუწყლომელი რჩება დღემდის მუშა ხალხისათვის. მაგრამ დღეს მთავრობას არჩევნების საქმე კარზე აღგია და აბა რა ქნას, რომ ქედი არ მოიხაროს ცხოვრების წინაშე.

ნოვრებისათვის და ხელოსნებისათვის ხომ გამოსცა მან საუკეთესო კანონი, რომელის ძალითაც კერძოლელია დღეში 17 საათზე მეტი მუშაობა; კერძო წარმოებში შრომის გაფუჭობენის პროექტები უკვე მზათ არი. ახლა გზათა ს

მთხვევა მქონდა აღმენიშნა ის ფაქტი, რომ ნაციონალ-ლიბერალების წრეებში ზოგიერთნი უკმაყოფილებას აცხადებენ, რადგან მათმა პარტიამ ოპოზიციონური ელფერი დაკარგა და ყველაფერში კონსერვატორების და რეაქციონერ მთავრობის კუდად იქცა. ეს წუწუნი გამოწვეული, როგორც მაშინ აღენიშნე, არა გულწრფელ სურვილისაგან, არამედ შიშისაგან, ვაი თუ რეაქციის მომავალ არჩევნებში დავმარცხდეთო. აი სწორედ ამ არა სასურველ მომავალის თვალან ასაცილებლად ნაციონალ-ლიბერალებმა ერთი აურ-ზაური ატეხეს თავიანთ პრესაში „პიროვნული მმართველობის“ (personliches Regiment) შესახებ. ნაციონალ-ლიბერალები ხმამაღლა აცხადებენ სიმშვიერით მართვა-გამგეობის სისტემას, რომელიც გამოიხატება ვილჰელმის და ბიურო-კამარილას „პიროვნულ მმართველობაში“ და ხალხის წარმომადგენლობის აბუჩად აგდებაში. ისინი აუწყებენ ქვეყანას, ასეთ რეჟიმს ბოლო უნდა მოეღოს და ხალხის სურვილები მომავალში უფრო პატივდებაში იქნეს მიღებულია.

ნაციონალ-ლიბერალებს აყვენ სხვა მემარცხენე ბურჟუაზიული პარტიებიც და საქმე ბოლოს იქამდე მივიდა, რომ ინგლისის მთავრობის წევრები საქვეყნოთ აცხადებენ: „შეხედეთ, გერმანიის აქამომდე სუსტი ლიბერალიზმი წელში გაიმართა და რეაქციონურ მთავრობას განსაცდელი მოელისო“! წინდაუხედავი კაცი მართლაც იფიქრებდა მაშინ, რაღაც სერიოზული შეტაკება მზადდება ძველ და ახალ ძალებ შორისო. მხოლოდ ერთად ერთი სოციალ-დემოკრატია უცქეროდა მოვლენას ფხიზელი თვალით და ბოლოს მართალიც ის გამოვიდა. პოლიტიკურ პარტიების საკეთილო მკოდნემ ფრანც მერინგმა ჩვეულებრივი ენა მახვილობით დაასურათხატა „ნ. ე.“ ბურჟუაზიის, და განსაკუთრებით ნაციონალ-ლიბერალების სულის-კვეთება. მან დაამტკიცა უტაუარ ისტორიულ ფაქტებით გერმანიის ბურჟუაზიის ყოველთან შეუწყნარებელი სიბეგრავე და ლაჩრობა, რომელნიც დაედვენ საფუძველათ იმ არა ნორმალურ მოვლენას, რომ წარმოება ალიმ-მიცემის მხრივ უმეფერეულესთ განვითარებულ გერმანია სდღესაც გვირგვინოსნები და მათი დამჭაბნი—ეფერკრები განაგებენ. მერინგმა აღნიშნა, ბურჟუაზიის ეროვნულ-ხიელი მხოლოდ საარჩევნო ფანდია, რომლითაც ხალხის ნდობის მოპოვება უნდათო. მიუხედავათ ამისა, როგორც მან, აგრეთვე, ს. ფ. მთელმა პრესამ „ფორვერტსის“ მოთათაბით, მიმართეს ლიბერალურ პარტიებს მოწოდებით: „ამა თქვენ ეცით, თუ ახლანდელ თქვენ ყველაზე ძალიან აქცევთ! ჩვენ მუდამ თქვენს მხარეზე ვიქნებით, თუ კი გასტეხთ ძველებურ მხდელობას და „ახლანდელ რეაქციას ბოუმელვდებით“!

ამ ხმაურობის შემდეგ რაღა გასაკვირველია, თუ რეიხსტაგის გახსნის ჟუბილეტეზედ მოელოდენ ყველანი. მთავრობასაც კი ეტყობოდა, ესეა არ იყოს, შეფუტხუნება, რადგან ის ჯიქა-ჯუბილს მოელოდა ბურჟუაზიულ პარტიებისგან. მაგრამ რა დავინახეთ? გუშინდელმა „შეურიგებელ“ მეკვირალებმა ერთ-ხელ კიდევ დაანახვეს ქვეყანას თავიანთი უმეფერეულესი გათახსირება! ნაციონალ-ლიბერალების „ბელადმა, ბასერმანმა მხლოდ ბაკვრით და მკრთალთ მოიხსენია „პიროვნული მმართველობა“, აღნიშნა გერმანიის განცალკევება საერთაშორისო კონკურენციისგან და ბოლოს მოაგრძობს მაინც ნდობა გამოუცხადა. ნაციონალ-ლიბერალების ასეთმა უპირო საქციელმა წელი მოწყვეტა ბურჟუაზიის სხვა ფრაქციებსაც და ამიტომ მათი ბელადების სიტყვები სრულიად უმნიშვნელონი გამოვიდენ. სამაგიეროთ მით უფრო რიხიანი და ფარისეველური იყო სიამპერიო კანცლერის თ. ბიულოვის სიტყვა. ის აქებდა სიმპერიო პოლიტიკას და ვილჰელმის „გამპრიხობის“, თუმცა ყველასათვის ცხადია, რომ მისმა და ვილჰელმის დიპლომატიამ გერმანია განსაცდელის კარზე მიიყვანა. ყველა სახელმწიფოთა გადამტერება, აუტანელი მზადება ზღვაზე და ხმელეთზე, მშრომელ ხალხის დამღუპველი სანაგო პოლიტიკა, რუსეთის დესპოტიის წინაშე ჯალათური სამსახური და ბევრი სხვა, თ. ბიულოვს „საყვარელ სამშობლოს საკეთილ-ღღეო“ საგმირო საქმეებათ მიიჩნია. ბიულოვმა დაიმედა ბურჟუაზია, მთავრობა არ ფიქრობს რუსეთის შინაურ საქმეებში გარევასო და ამით მხოლოდ ის დამტკიცა, რომ, თუ ოდესმე მოუვიდა მთავრობას თავში ასეთი სულელური ფიქრები, ის არც კი დაეკითხება რეიხსტაგს. ა. ჩხენკელი.

პარტიის ცხოვრებიდან

ბაქოს სოც.-დემ. ორგანიზაციამ გამოსცა მოწოდება, რომელშიაც სხვათა შორის ნათქვამია:

მოქალაქენო!

ბაქოში საარჩევნო კამპანია დაიწყო. საარჩევნო ბრძოლა აქ ძლიერ გართულებულია ეროვნული პარტიების ბრძოლით.

ნაციონალური ბრძოლა, საუკეთესო სოშუალებაა მთავრობისათვის, რომ არე-დარეგი შეიტანოს აბრჩეველებში და ხელი შეუშალოს დემოკრატიულ კანდიდატის გაყვანას. ამიტომ, ვისაც კი გულწრფელათ სურს ნამდვილი დემოკრატიის გამარჯვება, უნდა ეცადოს, რომ ბრძოლა ინსოლიუციონერებთან არ დაბნელდეს ეროვნებათა ბრძოლით. ეს განსაკუთრებით აქ, ბაქოში არის საშიშარი. ამ მოვლენას ებრძვის სოციალ-დემოკრატია, როგორც საერთაშორისო პროლეტარიატის ძმობის პარტია, ის არ არჩევს არც ელლინს, არც ებრაელს. მხოლოდ ამ პარტიას შეუძლია მოსპოს ის საშინელი ეროვნული შუელი, რომლის მიზეზი სისხლით მოირწყო კავკასია. სოც.-დემოკრატია ყოველნაირი ნაციონალური დაჩაგვრის წინააღმდეგია, ის იცავს განაპირა ქვეყნების ფართო თვითმართველობას. ის აშკარა, პირდაპირი ბრძოლის ნიადაგზე დგას. ის იბრძვის დემოკრატის სრული განხორციელებისათვის.

—

გაზ. „ფინსკაია გაზ.“-ში რუს. სოც.-დ. პ. ცენტრალური კომიტეტის შემდეგი განცხადებაა დაბეჭდილი: „როგორც ხმები დადის, უკანასკნელი ექსპროპრიაციების მონაწილეები ფიქრობდენ ამ გზით რუსეთის რევოლიუციონერების სასარგებლოთ საშუალების შოვნას. რუს. ს.-დ. მ. პარტიის ც. კომიტეტი ამით აცხადებს, რომ რუსეთის სოც.-დემ. მუშათა პარტიას არავითარი კავშირი არა აქვს ფინლიანდიაში მომხდარ ექსპროპრიაციებთან და არც შეიძლება ქონდეს, რადგანაც უკანასკნელი პარტიული სიეზდი კატეგორიულათ უარძალავს პარტიის წევრებს, რომ რაიმე მონაწილეობა მიიღონ ექსპროპრიაციებში. ცენტრალური კომიტეტი სთხოვს ფინლიანდიის ხალხს, რომ არ დაუჯიროს ექსპროპრიატორებს“.

საარჩევნო კამპანია

მთავრობა ძალიან დაფიქრა ის მოვლენამ, რომ საარჩევნო სიების შედგენის დროს სენატის განმარტების მხარს უჭ�sევენ. საშინაო საქმეთა მინისტრს კრიფენოვსკის შემდეგი ცირკულიარი დაუგზავნია გუბერნატორებისათვის: „რადგანაც სამინისტროს ბევრი ცნობები მოსდის იმის შესახებ, რომ ერთი და იმავე ბინებზე რამოდენიმე აბრჩეველი იწერება სიაში და აგრეთვე სიებში შედიან ისეთი პირები, რომელთა ბინები არ შეიფერება სენატის განმარტებას, გთხოვთ მიიღოთ ამის წინააღმდეგ საჭირო ზომები“.

ასე ერთგულათ იცავს მთავრობა ინ კანონებს, რომლებიც ხალხის წინააღმდეგ არის მიმართული.

—

როგორც გაზ. „სტრანა“ გადმოგვცემს, სახელმწიფო დუმაში არჩევნების განყოფილებას, რომელიც საშინაო საქმეთა სამინისტროსთან არსებობს, გადაუცია სტოლიპინისთვის პროექტი, რომ გადაიღოს სახელმწიფო დუმის მოწვევა. პროექტის იმით ასაბუთებენ, რომ მოკლე ვადაში შეუძლებელია საარჩევნო მასალის გადასინჯვა. სტოლიპინს ჯერ პასუხი არ მიუცია.

—

საშინაო საქმეთა მინისტრს გუბერნატორებისათვის შემდეგი განკარგულება დუგზავნია: დაუყოვნებლათ შეატყობინეთ, თუ რომელი პარტიები, ორგანიზაციები და კავშირები მოქმედებენ თქვენ საგუბერნიო-გუბერნატორობაში; საჭიროა აგრეთვე იმ პირების სია, რომლებიც შედიან ამა თუ იმ პარტიებში.

—

კონსტ.-დემოკრატების პეტერბურგის კომიტეტმა გადასწყვიტა, რომ საარჩევნო კამპანიის დროს ხელოვნებით დამოუკიდებლათ იმოქმედონ. შეთანხმება როგორც სოც.-დემოკრატებთან, ისე სხვა პარტიებთან უარყოფილ იქნა.

—

ხონის რაიონიდან. სოფლათ დღეს ბევრია ისეთი ჭლეეები, რომელთაც წინათ ქალაქებში ქარხნებში უმუშაენით და აი მთავრობამ ამათ მიიქცია ყურადება. მან იცის, რომ ყოფილ ქალაქის მუშებს შესისხლ-ხორცებული აქვთ პროლეტარიატის შეხედულება და ამის გამო, როგორც პროლეტარიატი, ისინიც შეურიგებელი მტრებია მთავრობის. აი ამგვარ პირებს დაეძებს დღეს მთავრობა სოფლთა, ჭარებს მათ შესახებ ცნობებს. „წარმოადგინეთ ის პირთა სია, ვისაც ოდესმე ქარხნებში უმუშავიაო და შეკრიბეთ ცნობები მათ შესახებო“—სწერს მთავრობა სიდიდელოთ სოფლათ ბოქაულებს. ამგვარი მოწერილობა, როგორც დანამდვილებით გავიგეთ, ხონის ბოქაულსაც მიუღია, რომელსაც ბრძანება უკვე მოუფენია სისოულეში და ოცდა ხუთამდის ყოფილ ქალაქის მუშის შესახებ შესაფერი ცნობები წარუდგენია სადაც ჯერ არა. ეკვი არ არის, წარდგენილ პირთ მთავრობა არჩევნების უფლებას წაართმევს და მით, ვითომდა, სოფელს რევოლიუციის ჩამოშორებს. ასე ფიქრობს მთავრობა; ფიქრობს: მომავალი დუმა მისი მონა-მორჩილი გამოდგება, მისი ბატონ-ყმის გამოჩენილი იქნება... მაგრამ, მაგრამ ის არის, რომ ასე არ ფიქრობს გლეხკაცობა. ის უკვე ემზადება ნდობა-დაკარგულ მთავრობას უფსკრულისაკენ გადაუძახოს. დღეს სოფლათ გლეხები გორკეცებულ ენერგიით ემზადებიან არჩევნებისათვის: ადგენენ ამომრჩეველთა

ფელეტონი

—:—

ჩვენ და ანარქისტები

(იხ. „ტალღა“ № 34)

IV

როგორც წინა წერილში აღენიშნეთ, ანარქისტების მომავალ საზოგადოებაშიაც კი სრულიად არ მოისპობა თანამდროვე ბურჟუაზიული ეგზისტოლაცია—ერთის მეორისაგან გაყვლეფა, მასსის დაბრეკვება და სხვა... მხოლოდ სოციალდემოკრატების მიერ დასახულ მომავალ საზოგადოებას შეუძლიან მისი სავსებით მოსპობა და გაქრობა. მერე, რა უნდა სოციალდემოკრატის? რას ელტვის ის?

ყველასათვის ცნობილია, რომ სოციალ-დემოკრატიის მსოფლ-მხედველობა დამყარებულია ისტორიის მატერიალისტურ ახსნაზე. ეს თვნა, ე. ი. ისტორიის მატერიალისტური ახსნა, თავის მხრივ დამყარებულია იმ მოსაზრებაზე, რომ ყოველი საზოგადოებრივი წყობილების საფუძველია წარმოება და ნაწარმოების ალიმ-მიცემობა; რომ ყოველ ისტორიულ საზოგადოებაში ნაწარმოების განაწილება და მასთან ერთათ კლასსების, ან წოდების გაჩენა იმახვი დამოკიდებული, თუ როგორ და რა ნაწარმოებს იძლევა ეს საზოგადოება და რა წესით ხდება ნაწარმოების ალიმ-მიცემობა. აქედან დასკვნა: სოციალურ ცვლილების და პოლიტიკურ რევოლიუციების ძირითადი მიზეზები უნდა ეეძიოთ არა ადამიანების თავში, არა ამ ადამიანებისაგან ცოტათ თუ ბევრათ სისწორით წარმოდგენილ სამართლიანობა ჭეშმარიტებისა და სამართლიანობაში, არამედ წარმოების წესების ცვლილებაში. ე. ი. სხვა სიტყვებით რომ ეთქვათ, არაფილოსოფოსნი, არამედ ამა თუ იმ ეპოქის ეკონომიაში. (Die Entwicklung des Sozialismus von der Utopie zur Wissenschaft. von Friédrich Engels).

ერთი სიტყვით წარმოება და ნაწარმოების განაწილება საზოგადოებრივ ურთიერთობას. პოლიტიკა, უფლება, მორალი (ზნეობა), ზნე-ჩვეულება და, საზოგადოთ ყოველგვარი აზროვნება მხოლოდ ეკონომიურ ურთიერთობის გამომახატველია. ყოველი ახალი წარმოების წესი წარმოშობს თავის შესაფერ ახალ საზოგადოებრივ წყობილებას—სოციალიურ ურთიერთობას. ამისათვის ეკონომიურ ურთიერთობის კვლევა-ძიება მოგვცემს ჩვენ უტაუარ განმარტებას, რომელიც სინამდვილეში გვეტყვის, თუ საით მიეკანება არსებული კაპიტალისტური საზოგადოება.

კაპიტალისტურმა წარმოების წესმა თვით წარმოშობა ის ფაქტორი, რომელიც სრულიად უარყოფს და ანადგურებს მას. „ის იარაღი, რომლითაც ბურჟუაზიამ სასიკვდილოთ დაჭრა ფეოდალიზმი, ახლა მის წინააღმდეგაც მიმართული. მარა გაბა მარტო ის იარაღი გაქვედა, რომელიც წუთისოფელს ფამოსალმებს მის? მან შექმნა აგრეთვე ის ხალხი, რომელიც ამ იარაღს ხმარდებ იიღებს. ეს ხალხია თანამედროვე მუშები, პროლეტარიატი“ (კომუნისტური მანიფესტი). კაპიტალისტური წარმოების წესი ხპობს და ანადგურებს წვრილ წარმოებას. მესაკუთრე მწარმოებელნი, დამოუკიდებელი მუშრომელნი ინდივიდები თავის შრომის პირობებით, რომელთა დამოუკიდებლობა დამყარებულია საწარმოვო იარაღის კერძო საკუთრებაზე, ქრეგინან და ისპობიან, როგორც მესაკუთრენი კაპიტალისტურ კერძო საკუთრებით. ეს ეკონომიური განვითარება ხდება მთელი თავის არსებით ჩვენ თვალ წინ. მისი ჩვეულებრივი განვითარება, როგორც ვსთქვით, ხელიდან აყლის მესაკუთრე მუშრომელებს საწარმოვო იარაღს და ხდის მათ დაჭარავებულ მუშებათ, რომელნიც იძულებული არიან ეშრომან სხვისი კაპიტალის გასადიდებლათ. საწარმოვო იარაღთა ამგვარი ექსპროპრიაციია (მითვისება), იმანენტური კანონია კაპიტალისტურ წარმოების, რომელიც თავის მხრივ დიდ ისტორიულ პროცესის, კაპიტალის კონცენტრაციის შედეგს წარმოადგენს. ერთი კაპიტალისტი კლავს ბევრ სხვა კაპიტალისტებს, ერთი მესაკუთრე იმარჯვებს მრავალ მესაკუთრეებზე — კაპიტალისტებზ პროლეტარიატდებინან; ერთ მხრივ იზრდება და ზრავდება, როგორც შედარებით, ისე აბსოლიუტურათ პროლეტართა რიცხვი, მეორე მხრით კლებულობს და ცოტავდება, რასაკვირველია, შედარებით, მესაკუთრეთა კლასი. ასეთ ეკონომიურ პირობებში შუდამ იზრდება მეცხოვრებთა დიდი ნაწილის გაძლიერებული აყლეფა, ეკონომიური დამოკიდებულება, სოციალური სიღატაკის ტენდენცია, მიუხედავათ იმისა, რომ თვითეულ პირთა და საერთოთ მთელი საზოგადოების სიმდიდრე სოცრ-თ იზრდება.

მასსის გაპროლეტარებასთან ერთათ იზრდება თვით პროლეტარიატის კლასობრივი შეგნება. საზოგადოების მთელი ისტორია დღემდის კლასთა ბრძოლის ისტორია იყო, ე. ი. იმ ინტერესთა წინააღმდეგობის, რომელთაც უკვე კერძო საკუთრების აღორძინებასთან ერთათ ჩნინა თავი. კაპიტალისტურ საზოგადოებაში კლასთა ბრძოლა გაჩენილია ორ უმთავრეს კლასთა შორის, ეს კლასებია ბურჟუაზია და პროლეტარიატი. კაპიტალისტურ მფლობელობის საშუალებით ბურჟუაზიული კლასი, პროლეტარიატის შრომის მიერ შექმნილ ღირებულების ერთ ნაწილს, თავის საკუთრებათ იჩეგებს. ღირებულების შემქმნელი პროლეტარიატი, რომელსაც თავის სამუშაო ძალის მეტი არა მოეპოება რა, იძულებულია გაყიდოს ეს ერთათ ერთი თავის საკუთრება, ისეთ ფასებში, რომ შიშლეთი სული არ განუტევოს; მის სამუშაო ძალას ყიდულობს კაპიტალისტი, საწარმოვო იარაღების მესაკუთრე, რომელიც საკუთრების საშუალებით ითვისებს მუშის ზედმეტ შრომას—ზედმეტ ღირებულებას. კაპიტალისტთა კლასი, როგორც საწარმოვო იარაღების მესაკუთრენი, აღქუფრვენი არიან ეკონომიურ და პოლიტიკურ უპირატესობით. ეი, ისეთ უპირატესობით აღქუფრვენი ბურჟუაზია არავითარ საშუალებას არ ზოგავს, რომ პროლეტარიატის გაყვლეფა, მისი დამონაგვება უმაღლეს წერტილამდე მიიყვანოს, მაგრამ კაპიტალისტების ასეთ მისწრაფებას წინ ეღობება ეკონომიურ ცხოვრებით დაინტერესებით გაერთიანებული პროლეტარიატი, რომელიც თავის მდგომარეობის გასაუმჯობესებლათ მედგრათ ებრძვის კაპიტალიზმის მავნე ტენდენციას. პროლეტარიატი იბრძვის კაპიტალისტთა კლასის წინააღმდეგ პროფესიონალურ კავშირების და სოციალისტურ პარტიის საშუალებით. ეი, ასეთ ბრძოლის დროს, პროლეტარიატი იწერთნება ორგანიზაციულად, მწყობრ-ულ პოლიტიკურად და გონებრივად. პროლეტარიატის ამგვარი დაფსაკეტა, კაპიტალისტურ წარმოების განვითარებასთან ერთათ იზრდება და ვითარდება. და აბ მისი პოლიტიკური, ორგანიზაციული და გონებრივი სიმწიფე იმ წერტილამდის მიდის, რომ ბოლოს იგი მთლათ სპობს არსებულ კაპიტალისტურ წესწყობილებას და ამყარებს სოციალისტურ საზოგადოებას, საცა თვით პროლეტარიატი იქნება მთელი საწარმოვო იარაღების მფლობელ-პატრონი.

პროლეტარიატის მომავალი მიზნის განხორციელებას ხელს უწყობს და ადასტურებს კაპიტალის კონცენტრაცია, რომელიც თავის მხრივ კარტელების, ტრესტების, სახელმწ-ფო მონოპოლიების და ეკონომიურ კრიზისების საშუალებით ერთის სწრაფათ ვითარდება. კაპიტალის კონცენტრაცია ნიშნავს წარმოების ცენტრალიზაციას, საზოგადოებრივ წარმოების გაფართოებას მსგავლი ინდუსტრიის საშუალებით. იგი ძალიან აადვილებს წარმოების განსაზოგადოებრივობას, იგი ბადებს ასეთ ეკონომიურ აუცილებლობას. სოციალიზმის განსახორციელებლათ, რასაკვირველია, აუცილებლათ საჭირო არ არის, რომ კაპიტალის კონცენტრაციამ წარმოების ყველა დარგში თავის განვითარების უმაღლეს წერტილამდე მიაღწიოს. წარმოების სფერაში, მალე თუ გვიან, დგება ის დრო, ის ხანა, როცა საწარმოვო იარაღის კონცენტრაცია და შრომის განსაზოგადოება ამ წერტილამდე მიაღწევს, რომ დღევანდელი წესით წარმოება, ე. ი. წარმოება კაპიტალისტური, აგებული საზოგადოებრივ ინტერესებზე — კაპიტალისტებს პროლეტარიატებენან; ერთ მხრივ იზრდება და ზრავდება, როგორც შედარებით, ისე აბსოლიუტურათ პროლეტართა რიცხვი, მეორე მხრივ კლებულობს და ცოტავდება, რასაკვირველია, შედარებით, მესაკუთრეთა კლასი. ასეთ ეკონომიურ პირობებში მუდამ იზრდება მეცხოვრებთა დიდი ნაწილის გაძლიერებული აყლეფა, ეკონომიური დამოკიდებულება, სოციალური სიღატაკის ტენდენცია, მიუხედავათ იმისა, რომ თვითეული პირთა და საერთოთ მთელი საზოგადოების სიმდიდრე სოცრ-თ იზრდება.

მასსის გაპროლეტარებასთან ერთათ იზრდება თვით პროლეტარიატის კლასობრივი შეგნება. საზოგადოების მთელი ისტორია დღემდის კლასთა ბრძოლის ისტორია იყო, ე. ი. იმ ინტერესთა წინააღმდეგობის, რომელთაც უკვე კერძო საკუთრების აღორძინებასთან ერთათ ჩნინა თავი. კაპიტალისტურ საზოგადოებაში კლასთა ბრძოლა გაჩენილია ორ უმთავრეს კლასთა შორის, ეს კლასებია ბურჟუაზია და პროლეტარიატი. კაპიტალისტურ მფლობელობის საშუალებით ბურჟუაზიული კლასი, პროლეტარიატის შრომის მიერ შექმნილ ღირებულების ერთ ნაწილს, თავის საკუთრებათ იჩეგებს. ღირებულების შემქმნელი პროლეტარიატი, რომელსაც თავის სამუშაო ძალის მეტი არა მოეპოება რა, იძულებულია გაყიდოს ეს ერთათ ერთი თავის საკუთრება, ისეთ ფასებში, რომ შიშლეთი სული არ განუტევოს; მის სამუშაო ძალას ყიდულობს კაპიტალისტი, საწარმოვო იარაღების მესაკუთრე, რომელიც საკუთრების საშუალებით ითვისებს მუშის ზედმეტ შრომას—ზედმეტ ღირებულებას. კაპიტალისტთა კლასი, როგორც საწარმოვო იარაღების მესაკუთრენი, აღქუფრვენი არიან ეკონომიურ და პოლიტიკურ უპირატესობით. ეი, ასეთ უპირატესობით აღქუფრვენი ბურჟუაზია არავითარ საშუალებას არ ზოგავს, რომ პროლეტარიატის გაყვლეფა, მისი დამონაგვება უმაღლეს წერტილამდე მიიყვანოს, მაგრამ კაპიტალისტების ასეთ მისწრაფებას წინ ეღობება ეკონომიურ ცხოვრებით დაინტერესებით გაერთიანებული პროლეტარიატი, რომელიც საშინაო საქმეთა სამინისტროსთან არსებობს, გადაუცია სტოლიპინისთვის პროექტი, რომ გადაიღოს სახელმწიფო დუმის მოწვევა. პროექტის იმით ასაბუთებენ, რომ მოკლე ვადაში შეუძლებელია საარჩევნო მასალის გადასინჯვა. სტოლიპინს ჯერ პასუხი არ მიუცია.

—

საშინაო საქმეთა მინისტრს გუბერნატორებისათვის შემდეგი განკარგულება დუგზავნია: დაუყოვნებლათ შეატყობინეთ, თუ რომელი პარტიები, ორგანიზაციები და კავშირები მოქმედებენ თქვენ საგუბერნიო-გუბერნატორობაში; საჭიროა აგრეთვე იმ პირების სია, რომლებიც შედიან ამა თუ იმ პარტიებში.

—

კონსტ.-დემოკრატების პეტერბურგის კომიტეტმა გადასწყვიტა, რომ საარჩევნო კამპანიის დროს ხელოვნებით დამოუკიდებლათ იმოქმედონ. შეთანხმება როგორც სოც.-დემოკრატებთან, ისე სხვა პარტიებთან უარყოფილ იქნა.

—

ხონის რაიონიდან. სოფლათ დღეს ბევრია ისეთი გლეხები, რომელთაც წინათ ქალაქებში ქარხნებში უმუშავნიათ და აი მთავრობამ ამათ მიიქცია ყურადება. მან იცის, რომ ყოფილ ქალაქის მუშებს შესისხლ-ხორცებული აქვთ პროლეტარიატის შეხედულება და ამის გამო, როგორც პროლეტარიატი, ისინიც შეურიგებელი მტრებია მთავრობის. აი ამგვარ პირებს დაეძებს დღეს მთავრობა სოფლთა, ჭარებს მათ შესახებ ცნობებს. „წარმოადგინეთ ის პირთა სია, ვისაც ოდესმე ქარხნებში უმუშავნიათ და შეკრიბეთ ცნობები მათ შესახებო“—სწერს მთავრობა სიდიდელოთ სოფლათ ბოქაულებს. ამგვარი მოწერილობა, როგორც დანამდვილებით გავიგეთ, ხონის ბოქაულსაც მიუღია, რომელსაც ბრძანება უკვე მოუფენია სისოულეში და ოცდა ხუთამდის ყოფილ ქალაქის მუშის შესახებ შესაფერი ცნობები წარუდგენია სადაც ჯერ არა. ეკვი არ არის, წარდგენილ პირთ მთავრობა არჩევნების უფლებას წაართმევს და მით, ვითომდა, სოფელს რევოლიუციის ჩამოშორებს. ასე ფიქრობს მთავრობა; ფიქრობს: მომავალი დუმა მისი მონა-მორჩილი გამოდგება, მისი ბატონ-ყმის გამოჩენილი იქნება... მაგრამ, მაგრამ ის არის, რომ ასე არ ფიქრობს გლეხკაცობა. ის უკვე ემზადება ნდობა-დაკარგულ მთავრობას უფსკრულისაკენ გადაუძახოს. დღეს სოფლათ გლეხები გორკეცებულ ენერგიით ემზადებიან არჩევნებისათვის: ადგენენ ამომრჩეველთა

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

გუშინ, 4 დეკემბერს, დღის 1 საათზე, მერვე საპოლიციო ნაწილში, სამანის ეუბაზე, პოსტის დასათვალიერებლათ ძმობვილს, უბნის ზედამხედველ რაკიტინს წინ დაუხვდენ ვილაც უცნობი პირნი და ორ ტყვია დაანაცვალ გულში. რაკიტინი იქვე **გარდაიცვალა.** მკვლელები ბულბულიანი ქუჩაზე გაიქცენ და მიიმალენ. მკვლელი მიზეზილის საფთიმოფოფოი წაიღეს. როგორც გავიგეთ რაკიტინს წინათაც დასცემიან მოსაკლავათ, მაგრამ გადარჩენილა.

◆ 2 დეკემბერს **მეგეზის ციხიდან გამანთავისუფლეს** გაზეთი „სიმართლის“ რედაქციის მოსამსახურენი: გიორგი ბუბლაძე და თეოფილე მაკალათია. ეს უკანასკნელი დატყვევებულნი იყვენ „სიმართლის“ რედაქციის გაჩხრეკის დროს.

◆ თფილისის ქალაქის თვითმართველობის სტატისტიკურ ბიუროში წარმოდგენილ იქნა **სია სახელფიერო პირთა,** თფილისის მაზრის მესამე სამლაღლარნორნი ოლქის, რომელთაც უფლება აქვთ მონაწილეობა მიიღონ მომავალ დუმის არჩევნებში.

◆ **კიდევნოვის.** წიგნის მაღაზია-ბიბლიოთეკა-სამკითხველოში დატყვევებული სტუდენტი უკვე გაანთავისუფლეს.

◆ რეტორიკან „ბელეეუ“-ში დაიჭირეს იქაური მოსამსახურე **ეფიმელე კუბუხიძე,** რომელსაც ტერორისტობას აბრალებენ.

◆ თფილისის **მკურნალთა პროფესიონალური კავშირი** აცხადებს, რომ სვანეთიდან დაუკმაყოფილებია თავის მუშები. გაფიცულები არიან შერეულ ტუფის, კოშლაფის, კრიჭევსკის, ხასპაპოვის და საავეჩის მუშები.

◆ თფილისის მკურნალთა პროფესიონალური კავშირი აცხადებს **პროგნეიელ ამბანაგებს საყურადღებოთ,** რომ რადგან თფილისში ეხლა გფიცავა, ნუ ჩამოვლენ სამეზოთ, საჭიროების დროს გაზეთით აცნობებენ.

◆ ქუთაისის გენ.-გუბერნატორმა ნება [illegible] „ქუთაისის ქართულ ენაზე ყოველდღიური გაზეთი **„ციხანი“.**

◆ ს. ახალციხიდან (დუშ. მაზ.) გვწერენ, რომ იქ ამ დღეებში **დაუტასებიათ** შვიდი კაცი: არშაკ სტეფანოვი, იაკოფ ლურგლეკი, ვასო მეტრიველი, გეორკ ტერ-

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

—:—

ᲩᲕᲔᲜ ᲓᲐ ᲐᲜᲐᲠᲥᲘᲡᲢᲔᲑᲘ

(იხ. „ტალღა“ № 34)

IV

როგორც წინა წერილში აღენიშნეთ, ანარქისტების მომავალ საზოგადოებაშიაც კი სრულიად არ მოისპობა თანამდროვე ბურჟუაზიული ეგზისტოლაცია—ერთის მეორისაგან გაყვლეფა, მასსის დაბრეკვება და სხვა... მხოლოდ სოციალდემოკრატების მიერ დასახულ მომავალ საზოგადოებას შეუძლიან მისი სავსებით მოსპობა და გაქრობა. მერე, რა უნდა სოციალდემოკრატის? რას ელტვის ის?

ყველასათვის ცნობილია, რომ სოციალ-დემოკრატიის მსოფლ-მხედველობა დამყარებულია ისტორიის მატერიალისტურ ახსნაზე. ეს თვნა, ე. ი. ისტორიის მატერიალისტური ახსნა, თავის მხრივ დამყარებულია იმ მოსაზრებაზე, რომ ყოველი საზოგადოებრივი წყობილების საფუძველია წარმოება და ნაწარმოების ალიმ-მიცემობა; რომ ყოველ ისტორიულ საზოგადოებაში ნაწარმოების განაწილება და მასთან ერთათ კლასსების, ან წოდების გაჩენა იმახვი დამოკიდებული, თუ როგორ და რა ნაწარმოებს იძლევა ეს საზოგადოება და რა წესით ხდება ნაწარმოების ალიმ-მიცემობა. აქედან დასკვნა: სოციალურ ცვლილების და პოლიტიკურ რევოლიუციების ძირითადი მიზეზები უნდა ეეძიოთ არა ადამიანების თავში, არა ამ ადამიანებისაგან ცოტათ თუ ბევრათ სისწორით წარმოდგენილ სამართლიანობა ჭეშმარიტებისა და სამართლიანობაში, არამედ წარმოების წესების ცვლილებაში. ე. ი. სხვა სიტყვებით რომ ეთქვათ, არაფილოსოფოსნი, არამედ ამა თუ იმ ეპოქის ეკონომიაში. (Die Entwicklung des Sozialismus von der Utopie zur Wissenschaft. von Friédrich Engels).

ერთი სიტყვით წარმოება და ნაწარმოების განაწილება საზოგადოებრივ ურთიერთობას. პოლიტიკა, უფლება, მორალი (ზნეობა), ზნე-ჩვეულება და, საზოგადოთ ყოველგვარი აზროვნება მხოლოდ ეკონომიურ ურთიერთობის გამომახატველია. ყოველი ახალი წარმოების წესი წარმოშობს თავის შესაფერ ახალ საზოგადოებრივ წყობილებას—სოციალიურ ურთიერთობას. ამისათვის ეკონომიურ ურთიერთობის კვლევა-ძიება მოგვცემს ჩვენ უტაუარ განმარტებას, რომელიც სინამდვილეში გვეტყვის, თუ საით მიეკანება არსებული კაპიტალისტური საზოგადოება.

კაპიტალისტურმა წარმოების წესმა თვით წარმოშობა ის ფაქტორი, რომელიც სრულიად უარყოფს და ანადგურებს მას. „ის იარაღი, რომლითაც ბურჟუაზიამ სასიკვდილოთ დაჭრა ფეოდალიზმი, ახლა მის წინააღმდეგაც მიმართული. მარა გაბა მარტო ის იარაღი გაქვედა, რომელიც წუთისოფელს ფამოსალმებს მის? მან შექმნა აგრეთვე ის ხალხი, რომელიც ამ იარაღს ხმარდებ იიღებს. ეს ხალხია თანამედროვე მუშები, პროლეტარიატი“ (კომუნისტური მანიფესტი). კაპიტალისტური წარმოების წესი ხპობს და ანადგურებს წვრილ წარმოებას. მესაკუთრე მწარმოებელნი, დამოუკიდებელი მუშრომელნი ინდივიდები თავის შრომის პირობებით, რომელთა დამოუკიდებლობა დამყარებულია საწარმოვო იარაღის კერძო საკუთრებაზე, ქრეგინან და ისპობიან, როგორც მესაკუთრენი კაპიტალისტურ კერძო საკუთრებით. ეს ეკონომიური განვითარება ხდება მთელი თავის არსებით ჩვენ თვალ წინ. მისი ჩვეულებრივი განვითარება, როგორც ვსთქვით, ხელიდან აყლის მესაკუთრე მუშრომელებს საწარმოვო იარაღს და ხდის მათ დაჭარავებულ მუშებათ, რომელნიც იძულებული არიან ეშრომან სხვისი კაპიტალის გასადიდებლათ. საწარმოვო იარაღთა ამგვარი ექსპროპრიაციია (მითვისება), იმანენტური კანონია კაპიტალისტურ წარმოების, რომელიც თავის მხრივ დიდ ისტორიულ პროცესის, კაპიტალის კონცენტრაციის შედეგს წარმოადგენს. ერთი კაპიტალისტი კლავს ბევრ სხვა კაპიტალისტებს, ერთი მესაკუთრე იმარჯვებს

ტერეზი და მარტინ როსტეფინი. ს

სადგურებისა და დაინგების მოსამსახურენი შეუობენენ 12-16 საათს და დასასვენებლად მარტო 8 საათი აქვეს.

სარკინიგზო სადგურებზე და სხვა კანტორებში მოსამსახურეებს ეკუთვნით დღეღამეში 9 საათის შეუობა. ერთის და ამავე მოსამსახურეს ზედ მეფოდენით 7 დღის შეტი მორიგეობა ეთაფა არ უნდა შეხვდეს, ხოდენ ვისაც საკანონო დასვენება არ ეძლევა, ამის უფლება აქვს ისარგებლოს თვეში ორი დღის თავისუფლებით.

მხარეს გამოცოცხლება დაეტყო. უკანასკნელ ხანებში რუსეთის სამხრეთ ნაწილს ძალიან გაფცოგოხლება ეტყობა სასარგებლო აკციების კვეთა, რომელიც ეკადმეები ხალხის მასსაში, მხოლოდ მთავრობის საუბეგროო, სწორედ ამის წინააღმდეგი, რასაც ის ეკამეოდა.

თ ე ა ტ რ ი

ეკვირას, 3 დეკემბერს, შუადღის 12½ საათზე, ალექსრის თეატრში ახალგაზრდა მსახიობთა ამხანაგობისაგან წარმოდგენილი იქმნა „ხამშილი“. დრამა 5 მოქმ. ერთისთვის. სპექტაკლიდან უნდა მოგახსენოთ მეთხეველი, რომ მსახიობები (თუ ერთს ან ორს არ მივიღებთ სახეში) ვერ ეფვენ ისე მომზადებულებენ, როგორც თავაზ მოსალოდნელი იყო. ამ მოაზმზადებლობის თან დაერთო სახოგადოების არასაკმარისი დასწრება და მათ მოქმედი პირების უსიდასობა... რაც შეეხება ბ. ი. ივანიანს, თამაში შეშიდელი ეოქეა: რომ ეს მაინც შეეძლო ეკეთებინა შეეხედულია ნაკლისი რადი, მაგრამ მოქმედების დროს მის სულის ეკეთებაში სულ სხვა რადაც ისტეპოდა, ის სულ სხვა ფიქრებით იყო კარგაფილი, რა მის მიხეკა-მიხეკას ძალეკ ამაიმეებდა. ქეთევანის ბორტი სუბარი თავის შეეხედ სეიმონთან, რომელიც უნდა ეკითხეტედეთო ღალატი და ტბიერეკაში, მოკეკონებლათ დან-ძმერ სიეკვარულს და სხვა არაფერს.

მეესიეის მეკეერთი მოწეკეული იყო, მოწიფეების ხარო 8 ბარბაკეკ, ეიტარა—ბანდალინო, რომელიც ეინაკებდა ერთ-ერთი მათი ამხანაკი ბ. ტ-ტიშვილი. ალნიშნულ მოწიფეთა ხაროს სხვადასხვა სამეიო მოტეეეს და-კეერის ლრმა, საკმარისად მიექეი ლამეწრე სახოგ ლოვის ეეუოდება.

S. P. ბარეკეი მოქმედების შემდეკ, ერთ მსახიობისკენ ეკმიაეხეა შემდეკი: „ბატონებო! ლდეს, ჩვენთან ერთად მონაწილეობა უნდა მიეღოთ, როგორც ეკეკე ეკმიაეხებული ეოო ოფიციანტი და ბრეკოლეიბიდ ბ.ბ. დეთეკი ჩარკეკოს და ბის მეეედეს (დ. ივანიანეს), მაკრამ ეკ ეკანასაკეკეეს მოეკეტეეედეს და ალარ მოეძანდენენ“. დამსწრე მეეეკრეებეეს ეარასასიამოენოთ სეენეს ეს მის მიერ ნაგეენილი სიეეხეკ და ამბობენ ზოგიერთნი: „ჩვენ მისკენ ამის არ მოეკეოდითო“. რაკეკენთ მართალია ეს ბრალდება ამის იმედი თეეთ ბ. დეთეკეი ჩარკეკოსი და მეეედეს მისი დ. ივანიანეკ შემდეკ მაინც დასხეეს სახოგადოებას იქ, სადაც ეს სიტეკვები ექნა ეარმოთქეეული.

ახ.-ამ. დრ.-ლენი.

—

ბუშაკენან, 3 დეკემბერს, ალეო სიმონიძის დასმა წარმოადგინა „ეტერეკეკი“ ტრაკედია 5 მოქმედებით ი. დასხარეულისა. წარმოდგენაზე ხალხი ძალეკ ბეკრი დაესწრო, მაკრამ თეეთონ წარმოდგენა. ეტეკთ ესეკეი ეეო. ალეთებზე გიმაზეეული ეეო ტრაკედია „ეტერეკეკი“ და ეკეკანაზე კი უბრალო კოზეკი ეკეოდეთ. რომ ეეედეკ მხალოდ სიეიდ-ხარხარს და სტეკენის ოეკეკეს დამსწრე სახოგადოებაზე (ეთნეკ ეკრანობიერებას და სიკრანობეკ ეთიბეკენდეთ!) ალი ბეკი ბანი სალეკთ ეს ეკეკრი ეტარკეკი ეკეკრა მოსამსახურე ბიეკს „ოფიციეს“ მოეკეკონებდა, ეკდრე ესმეეთ ეტარკეკს. ალეკენი ბანი ალრეო ეს თეკეკენრეკეთ ეეებრძალეთ თავისეკეეეეთისთვის კალეკეკეეეეთ ეთეკრეთ კ ეეიკეთ და ეკეეთ ეკეეეეს ბრანკეთ. ეხეთ ალ ეკეეეე